

Максимальна разова ГДК встановлюється для попередження рефлекторної реакції у людини через подразнення рецепторів органів дихання при короткочасному впливі (20 хв.) атмосферних забруднень. У зв'язку з тим, що концентрація забруднень у атмосферному повітрі не постійні в часі і змінюються в залежності від метеорологічних умов, рельєфу місцевості, характеру викиду, виду та густоти забудови і інші разові приби у відповідності з вимогами стандартів відбираються регулярно декілька раз в добу на протязі короткого проміжку часу (20-30 хв.)

Найвище значення вмісту забруднюючих домішок в атмосфері, отримана при аналізі багаторазових проб, називають максимальною разовою концентрацією.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Наказ від 27.06.2006 № 309 Про затвердження нормативів граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин із стаціонарних джерел Наказ Міністерства охорони навколишнього природного середовища України, 2006 р. Режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/RE12786?an=3>
2. Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2019, № 16, ст.70)– Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19#Text>
3. Закон України про охорону навколишнього природного середовища, Київ, Україна, 1992р. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text>

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РЕГІОНАЛЬНОЇ ЕКОМЕРЕЖІ

ПОЛТАВЩИНИ

Перепелиця Є.О., студент

Суботін В. М., студент

Галушка О. О., студент

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

Загальний показник заповідної справи в області становить 4,97 % [1]. Такий низький рівень заповідності потребує оптимізації структури природно-заповідного фонду регіону. Реальна охорона біологічної та ландшафтної різноманітності залежить значною мірою від ефективності поєднання різноманітних форм природоохоронної діяльності в кожному регіоні.

Для території Полтавщини, враховуючи її густу населеність та високий ступінь розораності поряд з низькою залісненістю, найефективнішим шляхом є охорона біорізноманітності на ландшафтному рівні. Найкраще цим завданням відповідають об'єкти поліфункціонального призначення - регіональні ландшафтні парки. Ландшафтні парки складають істотний елемент екологічного захисту регіону, який дозволяє зберігати природні цінності і позитивно впливає на сусідні регіони, де загроза середовищу нерідко буває більшою або функціонування екосистем порушене.

Враховуючи, що заплави річок мають найвище ландшафтне та біологічне розмаїття і що вони водночас є природними коридорами, доцільно створювати.

Перспективний Диканський НПП (площею до 15 тис. га) репрезентуватиме ландшафтне та біологічне різноманіття центральної частини Полтавської рівнини. Його розбудова можлива за рахунок приєднання до існуючого регіонального ландшафтного парку (що в межах Диканського району) природних комплексів Опішнянської територіальної громади Полтавського району (масиви широколистяних лісів, приворсклянські луки, болота ботанічного заказника «Котове») та історико-культурних цінностей (відомий центр гончарства) [2, 3, 4].

Розширення площі території Регіонального ландшафтного парку місцевого значення «Диканський» за рахунок площ у долині річки Мерла на площі 5061,81 га. У селі Мала Рублівка ширина річки до 5 – 7 м, глибина до 1 –

1,2 м, течія відчутна, під автомобільним мостом досить швидка. Дно піщане, на берегах глинистий шар до 20 – 30 см. У воді зростають ряска мала (*Lemna minor*), спіродела багатокоренева (*Spirodela polyrhiza*), кушир занурений (*Ceratophyllum demersum*), латаття біле (*Nymphaea alba*). Поряд з річкою ростуть клени, формується лучна рослинність та зарості чагарників. На території об'єкту виявлено маточник болотний (*Angelica palustris*). Долина річки відіграє важливу роль у збереженні популяцій амфібій, риб та рептилій, і як наслідок – харчової бази для птахів водно-болотного комплексу [5, 6, 7].

Отже, розробка регіональної схеми формування екологічної мережі Полтавської області дозволить:

1. Збільшити площу земель природно-заповідного фонду Полтавської області до рівня 8 - 9 %, достатнього для збереження біорізноманіття, близького до притаманного їм природного стану.

2. Сформувати регіональну екологічну мережу Полтавщини у національній територіальній єдиній системі України та Європи, що дозволить забезпечити можливість природних шляхів міграції та поширення видів рослин і тварин, та зберегти природні екосистеми, види рослинного і тваринного світу та їх популяції.

3. Припинити процес погіршення стану навколишнього природного середовища в результаті збільшення площі земель екомережі, що є стратегічним завданням для досягнення екологічної збалансованості території України.

4. Провести комплексну оцінку стану території Полтавської області за багатьма природними і соціальними показниками, визначити фактори її ного розвитку та оптимізації використання території.

5. Впровадити диференційовану систему науково обґрунтованого визначення вартісної цінності об'єктів ПЗФ та біорізноманіття із застосуванням екосистемного підходу.

6. Підвищити рівень обізнаності населення з питань формування, збереження та використання екомережі за рахунок застосування засобів масової інформації.

7. Посилити роль державного контролю за використанням та охороною земель за рахунок вдосконалення нормативно-правових актів щодо врегулювання процедури вилучення (викупу) та надання земельних ділянок.

8. Розроблення регіональної схеми формування екомережі Полтавської області сприятиме раціональному розселенню населення, збільшенню його зайнятості і прибутків, створенню комфортних умов проживання, веденню здорового способу життя, збагаченню інтересів населення, підвищенню рівня освіти та національного самоусвідомлення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Гром М.М. Лісова таксація : підручник / М.М. Гром . – 3-тє вид., доповн. – Львів : РВВ НЛТУ України, 2020. – 416 с.

2. Байтала В., Дубін В. Регіональні особливості прояву сучасного стану лісів України. Український географічний журнал. 2020. № 3. С. 89-98

3. Зелена книга України за заг. ред. Дідуха Я.П. К.: Альтерпрес, 2019. 448 с.

4. Підвищення продуктивності лісів лісокультурними методами: навчальний посібник. Маурер В. М. та ін. К.: НУБіП України, 2021. 123 с.

5. Ковтун О. М. Актуальні проблеми розвитку законодавства України про природно-заповідний фонд. Розвиток юридичної науки на сучасному етапі: матеріали міжнародної науково-практичної інтернетконференції, 7 грудня 2007 р. – Ч. 2. – Тернопіль, 2007. – С. 3-5.

6. Правила пожежної безпеки в лісах України»
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0328-05#Text>

7. Ружіленко Н.С. Використання поселень хижими ссавцями в

Середньому Придніпров'ї //Сучасні проблеми біології, екології та хімії. Мат-ли міжнар. конф., присвяч. 20-річчю біологічного факультету ЗНУ, 29 березня-01 квітня 2007 р. Запоріжжя, 2007. Ч. 1. С. 196–198.

СЕЛИТЕБНІ ЛАНДШАФТИ БАСЕЙНУ РІЧКИ СІЛЬНИЦЯ У ВІННИЦЬКІЙ ОБЛАСТІ

Петров В. В. , студент

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

Селитебні ландшафти – це найстародавніші антропогенні комплекси України і Поділля. Вони займають від 5-7 % у центральних районах подільського регіону до 10-13 % у Придністер'ї та Середньому Побужжі [1, с.117]. Селитебні ландшафти займають 14,2 % території басейну річки Сільниця.

На досліджуваній території сформувалась густа мережа населених пунктів. Тут нараховується 41 поселення (рис. 1). За ступенем перетворення натуральних умов і ландшафтних комплексів селитебні ландшафти можна розділити на три підкласи: міські, сільські та містечкові ландшафти [2, с.231].

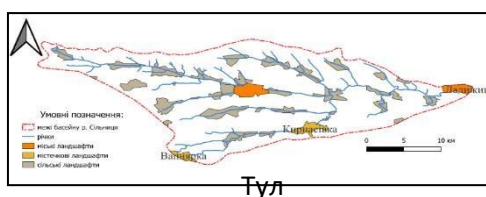

Рис. 1. Селитебні ландшафти басейну р. Сільниця

Міські селитебні ландшафти. У межах басейну річки Сільниця нараховується два міста – Тульчин і Ладизжин. На територіях міст басейну річки Сільниця зустрічаються антропогенні ландшафти всіх класів (за змістом): селитебні, сільськогосподарські, лісові, водні, промислові, дорожні, рекреаційні, белігеративні. Селитебні ландшафти - фонові. Більшу частину (80-